

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/239/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612207210
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3612207210.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného W. X. s.r.o., U., N. IČO: XXXXXXXX proti odporkyni G. S., bytom K. XXX, zastúpenej H. G. O., advokátom v S., J. X. C. za účasti M. Q. IČO: XX XXX XXX, zastúpeného H. G. O., advokátom v S., J. X. C. ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, o zaplatenie sumy 1.194,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 21. mája 2013, č.k. 4C/99/2012-171, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa trov odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne **z r u š u j e** a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 1.194,50 eur s príslušenstvom a uložil mu povinnosť nahradiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania každému v sume 198,79 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia o náhrade trov konania uviedol, že právny zástupca odporkyne a vedľajšieho účastníka vyčíslil trovy konania na sumu 415,83 eur, pričom trovy konania nevyčíslil osobitne za odporkyňu a osobitne za vedľajšieho účastníka. Podľa § 153 ods. 1 O.s.p. je súd rozsahom vyúčtovania trov konania viazaný. Keďže trovy konania boli vynaložené právnym zástupcom na prospech oboch účastníkov, ktorých zastupoval (odporkyne i vedľajšieho účastníka na strane odporkyne), súd prvého stupňa priznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi z priznaných trov konania každému jednu polovicu. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p. tak, že odporkyni, ktorá bola v konaní plne úspešná, priznal náhradu trov, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia. Trovy právneho zastúpenia odporkyne pozostávajú z - odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur; - odmeny za písomné vyjadrenie zo dňa 18.03.2013 v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur, - odmeny za účasť na pojednávaní dňa 21.05.2013 v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur - 3 režijných paušálov po 7,81 eur v sume 23,43 eur, priznaných do výšky 1/2 v sume 11,715 eur, - cestovného na trase Lučenec - Partizánske a späť pri vzdialenosti 268 km (súd vychádzal z údajov na webovej stránke maps.google.sk), základnej náhrade 0,183 eur / km, spotrebe paliva 6,5 l / 100 km a cene paliva 1,364 eur / l (súd vychádzal z cien zverejnených na webovej stránke Štatistického úradu SR) v sume 72,82 eur, priznaného do výšky 1/2 v sume 36,41 eur, - náhrady za stratu času na trase Lučenec - Partizánske a späť za 9 začatých polhodín po 13,01 eur, v sume 117,09 eur, priznaného do výšky 1/2 v sume 58,545 eur. Spolu v sume 198,785 eur, po zaokrúhlení v sume 198,79 eur. O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval v konaní na strane odporkyne, ktorá bola v konaní plne úspešná, priznal náhradu trov, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka pozostávajú z: - odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur, - odmeny za písomné vyjadrenie zo dňa 18.3.2013 v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur, - odmeny za účasť na

pojednávani dňa 21.5.2013 v sume 61,41 eur, priznanej do výšky 1/2 v sume 30,705 eur, - 3 režijných paušálov po 7,81 eur v sume 23,43 eur, priznaných do výšky 1/2 v sume 11,715 eur, - cestovného na trase Lučenec - Partizánske a späť pri vzdialenosti 268 km (súd vychádzal z údajov na webovej stránke maps.google.sk), základnej náhrade 0,183 eur / km, spotrebe paliva 6,5 l / 100 km a cene paliva 1,364 eur / l (súd vychádzal z cien zverejnených na webovej stránke Štatistického úradu SR) v sume 72,82 eur, priznaného do výšky 1/2 v sume 36,41 eur, - náhrady za stratu času na trase Lučenec - Partizánske a späť za 9 začatých polhodín po 13,01 eur, v sume 117,09 eur, priznaného do výšky 1/2 v sume 58,545 eur. Spolu v sume 198,785 eur, po zaokrúhlení v sume 198,79 eur. Súd prvého stupňa nepriznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania, zvýšenú o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Trovy konania v podobe dane z pridanej hodnoty, ktorú je povinný zaplatiť advokát - substitút, vznikli z toho dôvodu, že právny zástupca vedľajšieho účastníka a odporkyne nevykonal úkon právneho zastúpenia (účasť na pojednávaní) sám. Ak by ho vykonal sám, tieto trovy by nevznikli. Účastníkovi, ktorý je zastúpený právnym zástupcom, je možné priznať tie trovy právneho zastúpenia, ktoré by vznikli /v takom rozsahu/, ak by ten - ktorý úkon právneho zastúpenia vykonal osobne právny zástupca účastníka, a to bez ohľadu na to, že úkon vykonal iný advokát na podklade substitučnej plnej moci. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že trovy konania, spočívajúce v DPH, ktoré vznikli tým, že právny zástupca sa dal zastúpiť advokátom, ktorý je platiteľom DPH, vznikli na základe rozhodnutia právneho zástupcu odporkyne a vedľajšieho účastníka. Na vzniku týchto trov nemá navrhovateľ žiadny podiel, a preto ich súd prvého stupňa odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie navrhovateľ, a to proti výroku súdu prvého stupňa, ktorým bol zaviazaný zaplatiť trovy odporkyne a vedľajšieho účastníka na strane odporkyne. Namietal, že mu nie je známe, kedy si odporkyňa zvolila svojho právneho zástupcu, avšak je zrejmé, že sa tak stalo až po tom, ako do konania vstúpil vedľajší účastník, zastúpený tým istým právnym zástupcom. Zastával názor, že vyjadrenia, či už písomné alebo ústne podané v mene odporkyne alebo vedľajšieho účastníka sú obsahovo podobné, nie sú v nich uvedené žiadne nové skutočnosti, a teda nespĺňajú požiadavku účelnosti. Nevidel dôvod na priznanie trov právneho zastúpenia odporkyne za vyjadrenie zo dňa 18.03.2013, keď ani nemá vedomosť, že by odporkyňa, resp. jej právny zástupca v mene odporkyne podával takéto vyjadrenie (podanie zo dňa 18.03.2013, ktoré bolo na vedomie zaslané aj navrhovateľovi, bolo podanie len zo strany vedľajšieho účastníka). Okrem toho, aj v prípade písomného podania zo strany odporkyne ide o obsahovo rovnaké podanie, ako podanie vedľajšieho účastníka, ktorý je zastúpený rovnakým právnym zástupcom. Taktiež pokiaľ ide o účasť na pojednávaní - má za to, že nakoľko sa predmetného pojednávania zúčastnil aj vedľajší účastník, zastúpený tým istým právnym zástupcom, ide o neúčelne vykonaný úkon právnej služby, za ktorý nemala byť odporkyni priznaná odmena v podobe trov právneho zastúpenia. Rovnako, pokiaľ ide o úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, nesúhlasí s priznaním trov právneho zastúpenia za predmetný úkon, nakoľko právny zástupca bol už oboznámený s daným prípadom, s jeho skutkovým a právnym základom, a to z pozície právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa F. vstupuje do konaní ako vedľajší účastník práve v záujme ochrany práv spotrebiteľa, preto musí byť spôsobilé poskytnúť spotrebiteľom ako účastníkom dostatočnú právnu ochranu. Nepochybné je právo odporkyne zvoliť si v konaní svojho právneho zástupcu (aj keď v danom prípade vzišla iniciatíva k prevzatiu právneho zastúpenia od právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, a nie od samotných odporcov), avšak nevidí účelnosť v podobných, v podstate opakujúcich sa úkonoch, ktoré boli vykonané tým istým právnym zástupcom raz ako zástupcom vedľajšieho účastníka, raz ako zástupcom odporkyne. Považuje úkony vykonané právnym zástupcom odporkyne len za účelové, avšak neúčelné navyšovanie trov konania, ktoré absolútne popierajú zásadu hospodárnosti konania. Zastával názor, že v danom prípade prevažuje právny záujem právneho zástupcu na zabezpečení odmeny advokáta prostredníctvom právneho zastúpenia nad samotnou ochranou svojho klienta, keďže rovnakú ochranu môže odporcom poskytnúť aj vedľajší účastník, keď navyše ide o právne zastúpenie rovnakou osobou. Mal za to, že dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania a v danom prípade je na mieste aplikácia ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. Ďalej uviedol, že cieľom vedľajšieho účastníka - združenia na ochranu spotrebiteľa je okrem iného kolektívna ochrana spotrebiteľov. Zastával názor, že takýto vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc v súdnom konaní, pričom združenie má možnosť podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. využívať aj podporu ministerstva. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn.

5Co 26/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 164/2012. Citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z., z ktorej vyvodil, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa na tento účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc. Poukázal na to, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na ich stav a vôľu odporcu, pričom pred oznámením o vstupe do konania nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode. Združenie opakuje procesné podania nadbytočne, bez uvedenia nových skutočností, týkajúcich sa predmetu sporu. K obdobnému záveru dospel i Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co 141/2012 a Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 91/2012. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporuší právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyvodil o. i. z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03. Vo veci nie je možné aplikovať ani § 137 O.s.p., pretože združenie odporcu v konaní nezastupuje. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka a zastával názor, že dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania. Poukázal na iné rozhodnutia Krajských súdov v Bratislave, v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Nitre, v Žiline. Žiadal preto, aby krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti, týkajúcej sa trov odporkyne a vedľajšieho účastníka zmenil tak, že odporkyňa a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania neprizná. A zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrili odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne, ktorí žiadali uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť a zároveň si uplatnili trovy odvolacieho konania. Uviedli, že treba brať do úvahy, že žalovaná spotrebiteľka bola v predmetnej veci úspešná aj v dôsledku aktivity Združenia, a teda z hľadiska samotného cieľa a poslania činnosti Združenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa, sú trovy konania, náhradu ktorých požadujú, objektívne účelné. V súčasnej dobe vnútroštátna právna úprava neumožňuje súdu prihliadať na premlčanie ex offa, preto to robí on, ako Združenie na ochranu práv spotrebiteľov, a v každom spore, v ktorom žalobca žaluje premlčaný nárok, vznášajú námietku premlčania. Je ich povinnosťou chrániť spotrebiteľa aj pred premlčanými nárokmi dodávateľov. Navrhovateľ s odstupom viacerých rokov uplatňuje na slovenských súdoch pohľadávky voči spotrebiteľom na základe dubioznych právnych titulov (prevažne spotrebiteľských zmlúv uzatváraných v rozpore správnymi predpismi), ktorí sa tak dostávajú do nevýhodného postavenia najmä v súvislosti s nezachovaním dôležitých listín. Vzniká tak nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ sa v súdnom konaní nedokáže efektívne brániť, napríklad poukazaním na neprijateľné zmluvné podmienky alebo aj vznesením námietky premlčania. Ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov na súdoch. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy. Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR, napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/05, IV. ÚS 147/08, II. ÚS 122/09. Argumentácia žalobcu, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, je podľa jeho názoru zjavne účelová, nelogická až absurdná. Zároveň poukázal na rozhodnutia iných krajských súdov. Vedľajší účastník, ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo v súdnom konaní vystupovať proti dodávateľom na základe princípu „rovnosti zbraní“. Odporkyňa a vedľajšiemu účastníkovi vznikli v konaní trovy z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom podľa vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

V prejednávanej veci je nepochybné, že návrhom zo dňa 17.11.2012 sa navrhovateľ domáhal zaplata sumy 1.194,50 eur príslušenstvom.

Podaním, doručeným na súd prvého stupňa dňa 20.12.2012 zahlásilo vstup do konania na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa F. so sídlom v R., ktoré zároveň udelilo plnú moc pre advokáta H.. G. O..

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa F., teda vedľajší účastník na strane odporkyne súdu doručil dňa 20.03.2013 vyjadrenie k právnej veci a vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a vyčíslil náhradu trov konania.

Dňa 17.05.2013 udelila odporkyňa plnú moc pre advokáta H.. G. O..

Rozsudkom zo dňa 21.05.2013 súd prvého stupňa návrh zamietol.

Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je čiastočne dôvodné. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí pochybil, keď priznal odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia za písomné vyjadrenie zo dňa 18.03.2013, nakoľko zvoleného advokáta odporkyňa splnomocnila až 21.05.2013, a teda nie je možné odporkyni priznať náhradu trov za právne zastupovanie, za úkony ktoré jej právny zástupca vykonal pred splnomocnením a v mene len vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, a to ani v 1/2. Zároveň bol potom nesprávny postup súdu prvého stupňa, keď vedľajšiemu účastníkovi priznal za tento úkon - písomné vyjadrenie zo dňa 18.03.2013 odmenu len v 1. Súd prvého stupňa pritom svoje rozhodnutie odôvodňoval s poukazom na § 153 ods. 1 O.s.p., a keďže právny zástupca odporkyne a vedľajšieho účastníka vyčíslil trovy konania na sumu 415,83 eur, pričom trovy konania nevyčíslil osobitne za odporkyňu a osobitne za vedľajšieho účastníka, priznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi z priznaných trov konania každému jednu polovicu. K tejto skutočnosti odvolací súd uvádza, že z písomného podania právneho zástupcu odporkyne a vedľajšieho účastníka zo dňa 22.05.2013 č.l. 48 vyplýva, že právny zástupca si uplatnil náhradu trov konania za každého v inej výške.

Vzhľadom na vyššie uvedené je rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania nesprávne. Po vrátení veci okresný súd opätovne rozhodne o náhrade trov konania s prihliadnutím na vytýkane pochybenia, ktoré urobil vo svojom rozhodnutí.

Zároveň odvolací súd dodáva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania je vždy potrebné zväžiť samotnú účelnosť právneho zastúpenia, a to za stavu, kedy ten istý právny zástupca zastupuje ako odporkyňu, tak aj vedľajšieho účastníka, vystupujúceho na jej strane, a to aj s poukazom na obsah námietok vznesených týmto právnym zástupcom v spore. Preto bude ďalej v prejednávanej veci potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania pri ich výpočte zaoberať sa pri ich vyčíslení aj princípom ich účelnosti.

V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách celého konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.